

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 770/2507

ผู้ว่าคดีศาลแขวงธนบุรีโจทก์ นายชูศักดิ์ ฤทธิวรรณนะจำเลย หัวหน้ากองตรวจท่าและรักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมเจ้าท่าผู้ร้อง โดยเรือเอกประทีป พยอมยงค์ผู้ร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 385, พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 117, พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 118, ป.วิ.พ. มาตรา 297, ป.วิ.พ. มาตรา 298, ป.วิ.อ. มาตรา 249, พ.ร.บ.เดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 118

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อศาลได้พิพากษาลงโทษปรับจำเลยฐานปลูกสร้างอาคารล่วงล้ำในลำแม่น้ำเจ้าพระยาโดยมิได้รับอนุญาต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 385 และพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 117,118 กับสั่งให้จำเลยรื้อถอนอาคารที่สร้างเพิ่มเติมล่วงล้ำลงไป ในลำแม่น้ำเจ้าพระยาภายในกำหนด 1 เดือนแล้ว หากจำเลยขัดขืนไม่ยอมรื้อถอนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ชอบที่จะดำเนินการตามคำสั่งของศาลจัดการรื้อถอนโดยคิดเอาค่าใช้จ่ายในการนั้นแก่จำเลยได้ดังที่พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา118 บัญญัติไว้ หาใช่มาขอให้ศาลบังคับจำเลยโดยวิธีการอย่างอื่น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 297,298 ไม่ เพราะมิใช่เป็นการบังคับคดีแพ่ง ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนั้นและมีใช่เป็นการบังคับให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน ค่าทดแทนหรือค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 249 เป็นเรื่องที่เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จะต้องเข้าดำเนินการตามคำสั่งศาลต่อไปคดี

คำพิพากษา

โจทก์ยื่นคำร้องว่า ศาลแขวงธนบุรีพิพากษาลงโทษปรับจำเลยฐานปลูกสร้างอาคารล่วงล้ำในลำแม่น้ำเจ้าพระยาโดยมิได้รับอนุญาตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 385 และพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 117, 118 เป็นเงิน 100 บาท กับให้รื้อถอนอาคารที่สร้างเพิ่มเติมล่วงล้ำลงไปในลำน้ำภายในกำหนด 1 เดือน จำเลยได้ทราบคำพิพากษาและคำบังคับเกินกำหนด 1 เดือนแล้วยังไม่รื้อถอนอาคารดังกล่าว ขอให้ศาลหมายเรียกจำเลยมาสอบถามเพื่อให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลแขวงธนบุรีพิจารณาแล้วสั่งว่า พระราชบัญญัติเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 118 ตอนท้าย บัญญัติว่าถ้าจำเลยขัดขืนไม่ทำตามคำสั่ง ก็ให้เจ้าท่าหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จัดการรื้อถอน โดยคิดเอาค่าใช้จ่ายจากจำเลย ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ให้อำนาจเจ้าท่าหรือพนักงานเจ้าหน้าที่รื้อถอนเองได้แล้ว คำสั่งศาลที่ให้จำเลยรื้อถอนอาคารเป็นคำสั่งในทางอาญา มิใช่เป็นคำสั่งในทางแพ่ง พนักงานอัยการ (ที่ถูกน่าจะเป็นผู้ร้อง) ไม่มีอำนาจที่จะยื่นคำร้องที่จะขอให้เรียกจำเลยมาเพื่อสั่งให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ จึงให้ยกคำร้องเสียผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนผู้ร้องฎีกาต่อมาว่า วิธีการบังคับคดีตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 118 นั้น น่าจะปฏิบัติควบคู่ไปกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 297, 298 ขอให้ศาลฎีกาสั่งศาลแขวงธนบุรีรับคำร้องของผู้ร้องดำเนินการต่อไปศาลฎีกาเห็นว่า พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 118 นี้ก็ให้ศาลในคดีอาญามีอำนาจบังคับให้ผู้กระทำความผิดหรือจำเลยรื้อถอนอาคารที่สร้างเพิ่มเติม

ล่งล้าลงไปในลำแม่น้ำเจ้าพระยาได้ และได้บัญญัติถึงวิธีการบังคับคดีต่อไปได้ด้วยว่า ถ้าและ
จำเลยขัดขืนไม่ทำตามคำสั่งให้รื้อถอนนั้น ให้เจ้าทำหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการรื้อถอนโดย
คิดเอาค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนจากจำเลย ดังนั้น เมื่อศาลแขวงธนบุรีพิพากษาลงโทษปรับจำเลย
และสั่งให้จำเลยรื้อถอนอาคารที่สร้างเพิ่มเติมล่งล้าลงไปในลำแม่น้ำเจ้าพระยาภายในกำหนด 1
เดือนจำเลยขัดขืนไม่ยอมรื้อถอนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าทำหรือ
เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ก็ชอบที่จะดำเนินการตามคำสั่งของศาลแขวงธนบุรีดังที่พระราชบัญญัติ
การเดินเรือในน่านน้ำไทยพ.ศ. 2456 บัญญัติไว้ หากมีมาขอให้ศาลบังคับจำเลยโดยวิธีการอย่างอื่น
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 297, 298 ไม่ เพราะมิใช่เป็นการบังคับคดีแพ่ง
ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนั้น และมีมิใช่เป็นการบังคับให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน
ค่าทดแทนหรือค่าธรรมเนียม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 249 เป็นเรื่อง
ที่ผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าทำหรือเจ้าพนักงานจะต้องเข้าดำเนินการตามคำสั่งของศาล ถ้าจำเลยขัดขืนไม่
ทำตามคำสั่งให้รื้อถอนนั้น ก็ให้ผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าทำหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการรื้อถอนโดยคิด
เอาค่าใช้จ่ายจากจำเลย ไม่เกี่ยวโยงไปถึงบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและความอาญาแต่อย่างใด คำพิพากษาศาลอุทธรณ์
ชอบแล้ว ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น จึงพิพากษายืน

องค์คณะ

เจน เวชศิลป์ · สอาด นาวิเจริญ · สวิง ลัดพลี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/770/2507>